

**ÇOCUK
MAĞDURLAR İÇİN
HAK VE HİZMETLER
KILAVUZU**

ÖNSÖZ

Mağdurlar, adli sürece dahil olan yetkili bir makamla ve mağdur destek veya onarıcı adalet hizmetleri gibi hizmetlerle temasa geçtiğinde, mağdurun fiziksel, zihinsel ve ahlaki bütünlüğüne saygı gösterilmeli, mağdurun kişisel özellikleri, acil ihtiyaçları, yaşı, cinsiyeti, olası engelliliği ve ihtiyaçları göz önünde bulundurulmalıdır.

Suç mağdurları, ikincil ve tekrarlayan mağduriyetten, tehdit ve misillemeden korunmalı, iyileşmelerini kolaylaştırmak için uygun desteği almalı ve mağdurların adalete erişimleri güçlendirilmelidir. Bu kapsamda, mağdurların korunması için Başkanlığımızca birçok çalışma yürütülmüştür. Bu çalışmalardan biri, Bakanlığımız ve İspanya Krallığı işbirliği ile yürütülen ve kısaca CEMRE olarak adlandırılan "Ceza Adalet Sisteminde Mağdur Haklarının Güçlendirilmesi Eşleştirme Projesi"dir.

Projenin amacı, adli süreçte mağdurlara ve özellikle kırılgan gruplara yönelik onarıcı adalet ve sosyal hukuk devleti ilkeleri çerçevesinde etkin, sürdürülebilir ve ulaşılabilir mağdur destek sistemi kurulmasına katkı sağlamaktır. Projede, mağdurların haklarına ilişkin ve mağdurlara sunulan tüm hizmetlere yönelik anlaşılır ve kapsamlı bir kılavuz hazırlanmıştır.

Anılan Proje kapsamında düzenlenen hizmetler ve haklar kılavuzu çocuk mağdurlara yönelik faydalanılmak üzere büyük bir titizlikle tasarlanmıştır. Hazırlanan kılavuzun mağdurlara yol gösterici olmasına katkı sağlaması amaçlanmaktadır.

Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	3
Korunmaya İhtiyacın Var Mı?.....	4
Şiddet Nedir? Şiddet Türleri	5
Hakların Neler?	7
Sana Kim Yardım Edebilir? Nereye Başvurabilirsin?	8
Adli Süreçte Seni Neler Bekler?	10
Mahkeme Salonunun İçi Nasıldır?	11
Adli Süreç Boyunca Sana Nasıl Destek Sağlanır?	12
Sana Kim Destek ve Koruma Sağlar?	14
Mahkeme Seni Korumak İçin Hangi Tedbirleri Alabilir?	16

Korunmaya İhtiyacın Var Mı?

18 yaşın altındaysan,

Tehlikede olduğunu düşünüyorsan veya ihmal ediliyorsan, istismara uğruyorsan veya tehdit ediliyorsan,

Bir suç nedeniyle zarara uğradıysan, korunmaya ve desteğe ihtiyacın olabilir.

Şiddet Nedir? Şiddet Türleri

Aile İçi Şiddet (Kötü Davranış):

“Annem bana vurdu, babam bana sürekli bağıyor, üvey kardeşim bana gereğinden fazla dokunuyor, BUNDAN HOŞLANMIYORUM ve evde kimse bana yiyecek veya içecek bir şey vermiyor.”

Ailenden birisi ciddi ve/veya sürekli bir şekilde sana karşı fiziksel, cinsel veya psikolojik zarar veriyorsa veya ebeveynlerin veya göz kulak olması gereken yetişkinler sana göz kulak olmuyorsa **aile içi şiddet (kötü davranış) görüyor olabilirsin.**

Zorbalık (Sanal Zorbalık Dahil):

“Sınıf arkadaşlarım her gün benimle ilgili kötü şakalar yapıyor ve bana şişko diyor. Neden bu kadar kötüler? Bana neden gülüyorlar?”

Akraban veya arkadaşın olmayan diğer çocuklar seni taciz ediyorsa veya sana ciddi ve/veya sürekli bir şekilde agresif bir şekilde davranıyorsa **zorbalığa maruz kalıyor olabilirsin.** Bu saldırılar fiziksel olabilir fakat psikolojik veya hatta sosyal (seni ötekileştirmeleri, seni dışlamaları, sosyal ağlarda seninle dalga geçmeleri, küçük düşürmeleri) olabilir.

Kadına Karşı Şiddet:

“Kes sesini, sen salak bir kızsın!”

Erkek arkadaşın veya eski erkek arkadaşın; fiziksel, cinsel veya psikolojik olarak sana karşı saldırganca davranıyorsa veya kız olduğun için ondan daha aşağı konumda olduğunu düşünerek hayatını kontrol etmeye çalışıyorsa **kadına karşı şiddete maruz kalıyor olabilirsin.**

Ayrımcı Şiddet:

“Ben de senin gibiyim, senden biraz daha farklı görünüyorum ama bana güldüğünde bu beni üzüyor.”

Farklı bir ırktan, sosyal gruptan olduğun için veya farklı bir cinsel yönelimin ya da cinsel kimliğin olduğu için başka bir kişi sana fiziksel veya psikolojik olarak bilerek zarar veriyorsa **ayrımcı şiddete maruz kalıyor olabilirsin**.

Fiziksel Şiddet:

“Lütfen, bana vurma...canım acıyor...canım gerçekten acıyor.”

Fiziksel şiddet; vurma, tokat atma, tekmeleme, itme, saç çekme veya fiziksel olarak acı çekmene veya yaralanmana sebep olacak herhangi bir davranışı içerir.

Duygusal Veya Psikolojik Şiddet:

“Neden evi temizlemezsem beni döveceğini söylüyor?”

Psikolojik şiddet; baskı, tehdit veya benzer bir şekilde gözünü korkutma, küçük düşürme, aşağılama veya karşısındakinin kendisini tuhaf hissetmesine neden olma, dışlama ya da hayatı ve davranışları üzerinde kontrol sahibi olmaya çalışmayı içerir.

Arkadaş Şiddeti:

“Sınıf arkadaşlarım her gün benimle ilgili kötü şakalar yapıyor ve bana şişko diyor.”

Arkadaş şiddeti, 6-24 yaş arasındaki çocuklar ve gençler arasında görülür, genellikle tanıdıklar ve yabancılar arasında toplu ortamlarda meydana gelir, silahlı veya silahsız (tabanca ve bıçak gibi) zorbalık ve fiziksel saldırıyı içerir ve çete şiddetini içerebilir.

Cinsel Şiddet:

“İstemediğim halde neden onu öpmek zorundayım?... sosyal medya üzerinden cinsel içerikli fotoğrafımı göndermek istemiyorum... Onun açık saçık fotoğraflarını görmek istemiyorum...”

Cinsel şiddet, istenmeyen dokunma, cinsel temas girişimi veya gerçekleştirilmesi, çıplak vücudunun fotoğraflarının çekilmesi ve/veya bu fotoğrafların dağıtılması, cinsel şantaj gibi istemediğin her türlü cinsel eylemin gerçekleştirilmesini içerir.

Hakların Neler?

Ayrımcılık Yapmama:

“Ben kızım, sen erkeksin. Ben Türküm, sen İspanyolsun. Ben Türkçe konuşuyorum, sen İngilizce konuşuyorsun. Benim annem Çinli, senin baban Brezilyalı. Ben göremiyorum, sen yürüyemiyorsun. Ben villada yaşıyorum, sen apartman dairesinde yaşıyorsun. Ne olursa olsun senden daha iyi veya daha kötü değilim.”

Hepimiz eşitiz ve hepimiz eşit haklara sahibiz!

Çocuğun Üstün Yararı:

“Anne, İzmir’e taşınmak istemiyorum, Mersin’de babamla kalmak istiyorum.”

Seninle veya hayatınla ilgili ebeveynlerin, büyükanne veya büyükbabaların, öğretmenlerin ne karar verirse versin, senin için en iyisinin ne olacağını düşünmek zorundadır. “Senin için en iyisi” her zaman “senin istediğin” şey olmak zorunda değil.

Yaşama, Hayatta Kalma Ve Gelişme Hakkı:

Arkadaşların, akrabaların veya yabancıların senin sağlığına zarar vermeye hakkı yoktur, gerektiğinde tıbbi yardım almalısın, okula gitmelisin ve okuldan sonra etütlere kalabilirsin.

Çocuğun Fikrine Saygı Duyulması:

“Baba, ben basketbol oynamak istemiyorum, dans etmeyi seviyorum.”

Seni etkileyen durumlarda her zaman fikrini söyleyebilirsin ve yetişkinler, senin fikrine karşı hareket etmeye karar verse bile bu fikirleri dinlemeli ve bunları dikkate almalıdır. Bu, yetişkinlerin her zaman senin istediğini veya söylediğini yapmak zorunda olduğu anlamına gelmez fakat yetişkinler en azından seni dinlemek zorundadır.

Sana Kim Yardım Edebilir? Nereye Başvurabilirsin?

Aile bireyi tarafından veya aile bireyleri dışında biri tarafından herhangi bir şiddet türüne maruz kalırsan veya şiddete şahit olursan, kanunlar kapsamında hakların olduğunu unutma. Sana veya başka birine yönelik şiddet olaylarını aşağıdaki kurumlardan birine bildirebilirsin:

Yardıma ihtiyacın varsa aşağıdaki numaralardan birini arayabilirsin:

- **Acil Çağrı Merkezi (Ambulans) 112**
- **Polis İhbar Hattı 155**
- **Jandarma İhbar Hattı 156**
- **Çocuk ve Sosyal Hizmet Hattı 183**

Aşağıdaki internet sitesinden de bilgi ve yardıma ulaşabilirsin:

- <http://www.magdur.gov.tr>

Ayrıca okulundaki rehber öğretmenle konuşabilirsin. Rehber öğretmenine her zaman güvenebilirsin.

Herhangi bir suçla ya da yardıma veya desteğe ihtiyacın olan bir durumla ilgili aşağıdaki kurumlara da başvuruda bulunabilirsin:

- Polis veya jandarma
- Adliyelerdeki Cumhuriyet savcılıkları, adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri
- Sağlık kurumları ve hastaneler
- Aile, çalışma ve sosyal hizmetler il müdürlükleri
- Şiddet önleme ve izleme merkezleri
- Sosyal hizmet merkezleri
- Barolar
- Belediyeler

Adli Süreçte Seni Neler Bekler?

Bir suç işlenirse ve yetkili makama gidip bu suçla ilgili şikâyetle bulunursan, **aşağıdaki süreç** yürütülür:

Eğer polis veya jandarmaya başvurduysan karakolda bir polis memuru ya da jandarma görevlisi senin olayı anlatmanı ister. Sana doğru cevap vermen gereken sorular sorar, söylediklerini tutanağa geçirir. Endişelendin mi? Endişelenme, karakolda annen, baban veya güvendiğin başka bir yetişkin ve avukatın yanında olabilir. Soruşturma sırasında polis memuru veya jandarma görevlisi delilleri (evraklar, materyaller, video kayıtları, başka kişilerin sorgulanması vs.) toplar.

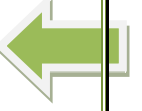

Eğer doğrudan adliyelerde bulunan Cumhuriyet başsavcılığına başvurduysan bir savcı yukarıdaki işlemi kendisi yapabileceği gibi karakolda polis memuru veya jandarma görevlisi tarafından bu işlemlerin yapılmasını da sağlayabilir. Gerekli tüm deliller toplandıktan sonra savcı, toplanan delillerin dava için yeterli olup olmadığını inceler. Yeterliyse, mahkemeye dava açar. Eğer savcı dava açmazsa buna itiraz edebilirsin.

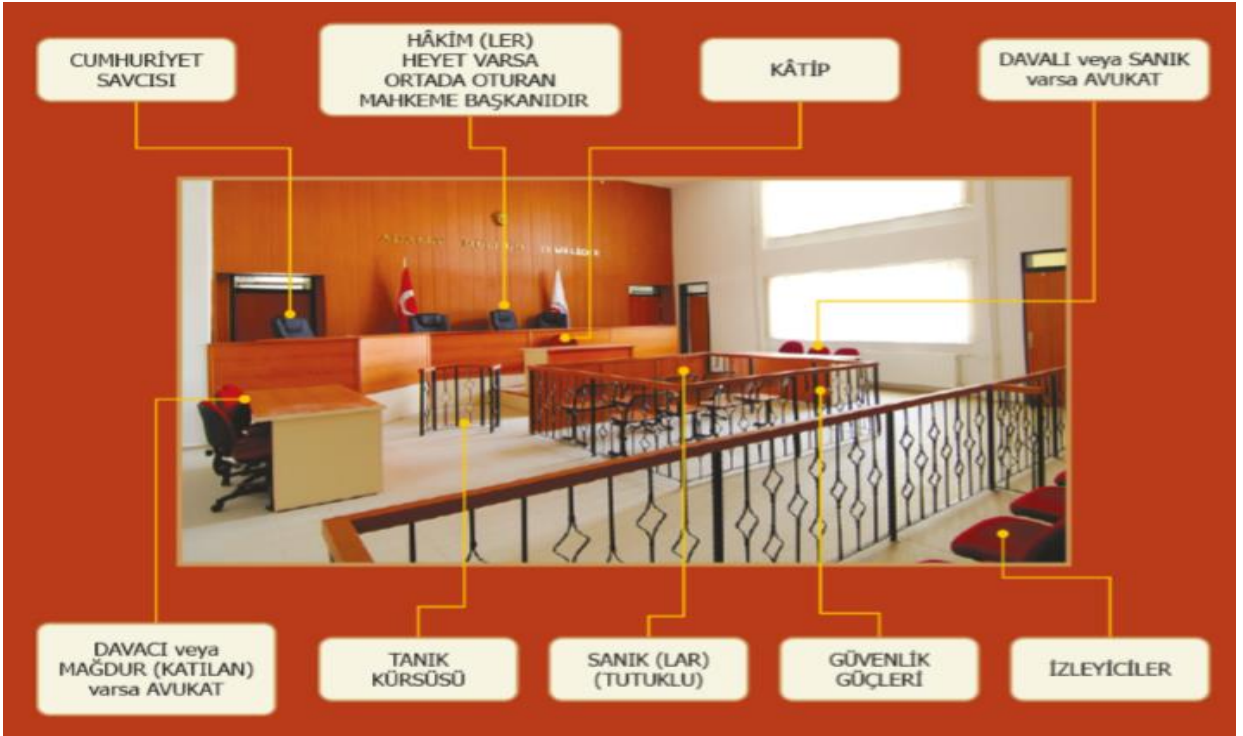

Mahkeme, **hâkimlerin** görev yaptığı özel bir yerdir. Hâkimler, sana zarar veren kişi için adaletin yerini bulmasını sağlar. Mahkemede olayı tekrar anlatman gerekebilir fakat korkma, mahkemede yine yanında annen, baban veya güvendiğin başka bir yetişkin ve avukatın olacaktır.

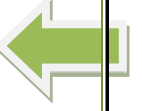
Mahkeme salonuna çıkmak istemezsen, varsa uygun görülmesi halinde adli görüşme odasında bir uzman yardımıyla olayı anlatmayı isteyebilirsin.

Mahkeme Salonunun İçi Nasıldır?

Adli Süreç Boyunca Sana Nasıl Destek Sağlanır?

Polis memuru, savcı, hakim, uzman veya davaya dahil olan diğer kişilerden seninle neden konuşmak istedikleri, sana zarar veren kişiye neler olduğu, sonraki aşamalarda neler olacağı hakkında **bilgi** vermesini isteyebilirsin. Adli süreçle ilgili bilmek istediğin her şeyi sorabilirsin.

Türkçe bilmiyorsan endişelenme, belgeler ve konuşmalar anlayabileceğin bir dile çevrilir. İhtiyacın olduğunu düşündüğünde **sözlü ve yazılı çeviri** hizmetinden faydalanmak isteyebilirsin.

Unutma ki yalnız değilsin. Güvendiğin bir yetişkin sana her zaman eşlik edecektir. Ayrıca, adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğünde çalışan bir uzman da sana eşlik edebilir.

Karakollarda, savcılıklarda ve mahkemelerde şikâyetçi olduğun kişinin seninle irtibata geçmesini önleyici tedbirler alınır.

İstersen mahkemedeki adli sürece katılabılırsın. Bu durumda her duruşmaya gitme zorunluluğun olmadan bütün süreç hakkında bilgilendirilip verilen kararlara itiraz etme hakkına sahip olursun.

Süreç boyunca genellikle **bir kere dinlenirsin**. Birden fazla ifade alınması istisnadır.

Duruşmada dinlenmen gerekirse, bir **uzman** ifade vermene yardımcı olur.

Her zaman senin için ücretsiz olarak bir **avukat** görevlendirilir. Süreç boyunca bu avukat sana rehberlik eder.

Sana Kim Destek ve Koruma Sağlar?

Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlükleri:

Gittiğin adliyede varsa adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri tarafından özel ihtiyaçlarına bağlı olarak sana bilgi, rehberlik ve destek sağlanır. Müdürlükler ayrıca hâkime senin hakkında koruyucu tedbir kararı vermesini önerebilir.

Bekleme Odası

Adli Görüşme Odası

Gözlem Odası

Adli Görüşme Odaları:

Olayı varsa adliyedeki özel odada bir uzman yardımıyla anlatabilirsin. Bu durumda hâkim, savcı, avukat ve şikayetçi olduğun kişi ile karşı karşıya gelmek zorunda kalmazsın. Anlattıkların kaydedilir, mahkemeye ve savcılığa sunulur.

Çocuk İzlem Merkezleri (ÇİM):

Cinsel istismar, cinsel saldırı veya herhangi bir cinsel suça maruz kalman halinde, bulunduğun yerdeki hastanede varsa bu merkezlerde sana destek sağlanır. Bu merkezlerde bir uzman aracılığı ile olayı anlatabilirsin. Anlattıkların kaydedilir, mahkemeye ve savcılığa sunulur.

Çocuk Koruma İlk Müdahale ve Değerlendirme Birimleri:

Acilen koruma altına alınman gerekirse, bu birimler sana bakım ve gözetim sağlayarak acil koruma kararı alınması için çocuk hâkimine başvurur. Bu birimlerde mahkeme kararı verilene kadar en fazla 8 gün kalabilirsin.

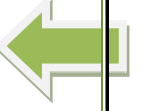
Çocuk Evleri:

Hâkim tarafından acil koruma kararı verilirse, sen bu evlerden birine yerleştirilirsin ve geçici süreyle burada kalabilirsin. Bu süreçte, ihtiyaç duyduğun destek ve koruma tedbirlerini değerlendirmek için bir inceleme yapılır. Gerekli görülürse kalmaya devam edebilirsin.

Üniversitelerin Çocuk Koruma, Araştırma ve Uygulama Merkezleri:

İhmal veya istismar nedeniyle koruma, tanı, tedavi veya izlemeye ihtiyacın varsa üniversitelerdeki bu merkezler de sana yardımcı olabilir.

Mahkeme Seni Korumak İçin Hangi Tedbirleri Alabilir?

Mahkeme senin hakkında aşağıdaki koruyucu ve destekleyici tedbirleri alabilir:

Danışmanlık Tedbiri:

Bu tedbir; ebeveynlerine veya bakımından sorumlu olan kişilere çocuk yetiştirme konusunda, sana da eğitimin ve gelişiminle ilgili sorunlarının çözümünde yol göstermeye yönelik rehberlik edilmesidir.

Eğitim Tedbiri:

Bu tedbir ile;

- Bir eğitim kurumuna gündüzlü veya yatılı olarak devam etmen,
- Bir meslek veya sanat edinme kursuna gitmen,
- İş ve meslek edinmen amacıyla meslek sahibi bir ustanın yanına veya kamuya ya da özel sektöre ait işyerlerine yerleştirilmen,

sağlanır.

Bakım Tedbiri:

Bu tedbir ile; senin bakımından sorumlu olan kişi herhangi bir nedenle görevini yerine getiremezse, resmî veya özel bakım yurdu ya da koruyucu aile hizmetlerinden faydalanabilir veya bu kurumlara yerleştirilebilirsin.

Sağlık Tedbiri:

Bu tedbir ile;

- Tedavin için geçici veya sürekli tıbbi bakım ve rehabilitasyon,
- Fiziksel ve ruhsal sağlığının korunması,
- Bağımlılık yapan madde kullanıyorsan tedavi,

sağlanır.

Barınma:

Bu tedbir ile; kalacak yeri olmayan ebeveyninle birlikte sana uygun bir barınma yeri sağlanır.

